

Anna Broda, Agnieszka Walc-Wiśniewska, Grzegorz Barecki

Wojewódzka Biblioteka Publiczna – Książnica Kopernikańska w Toruniu

The Nicolaus Copernicus Public Provincial Library in Toruń

Öffentliche Woiwodschaftsbibliothek – Kopernikus Bücherei in Toruń

e-mail: a.broda@ksiaznica.torun.pl, a.wisniewska@ksiaznica.torun.pl,

g.barecki@ksiaznica.torun.pl

spólna Baza Prasy w systemie Millennium

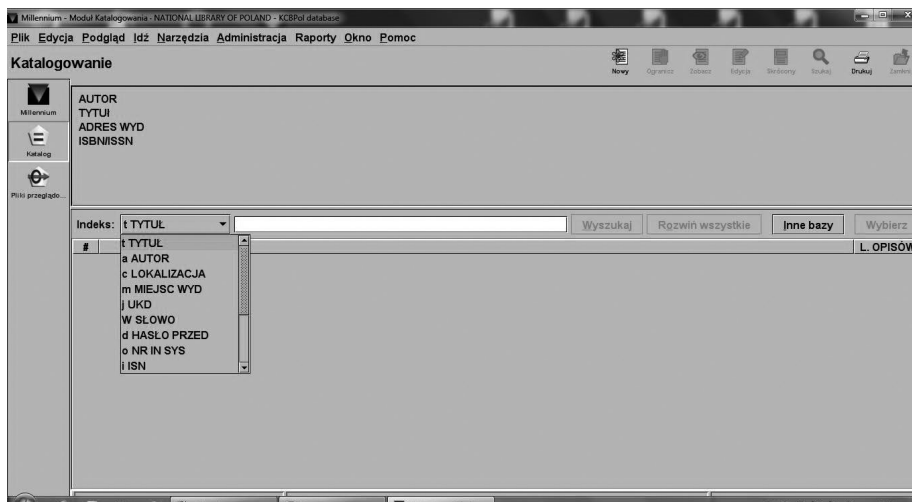
Wojewódzka Biblioteka Publiczna – Książnica Kopernikańska w Toruniu współtworzy „Bibliografię artykułów z gazet i tygodników polskich” od 2006 r. Opracowywaliśmy dotąd artykuły w systemie MAK, w którym również pracowała Biblioteka Narodowa w Warszawie¹.

W związku z przejściem Biblioteki Narodowej na system Millennium, również Książnica Kopernikańska rozpoczęła pracę w tym systemie od 16 grudnia 2013 r. Pracownicy Działu Informacyjno-Bibliograficznego przeszli wcześniej szkolenia w Bibliotece Narodowej w Warszawie – najpierw w ramach ogólnego spotkania dla bibliotekarzy opracowujących „Bibliografię artykułów z gazet i tygodników polskich”, a później indywidualne warsztaty w Zespole Bibliotekarza Systemowego.

Instalacja połączenia VPN, jak i aplikacji Millennium przez informatyków Książnicy Kopernikańskiej przebiegła bardzo sprawnie. Niedawno otrzymaliśmy nowe, bardzo dobre komputery, dysponujące 4 GB pamięci RAM, co wykluczyło ewentualne kłopoty z obsługą systemu Millennium. Wszystkie nasze komputery są podłączone do Internetu za pomocą stałych łączy, dzięki czemu nie zdarzają się zaburzenia i przerwy, które mogą się pojawiać w przypadku łączy bezprzewodowych. Informatycy zadbali również o zabezpieczenie antywirusowe komputerów, które jest codziennie aktualizowane.

¹ G. Barecki, A. Broda, A. Walc-Wiśniewska, *Udział Książnicy Kopernikańskiej w tworzeniu bibliografii narodowej*, Folia Toruniensia, 2013, t. 13, s. 61–80.

OKNO KATALOGOWANIA

Nowy program okazał się na tyle przyjazny, że nie mieliśmy większych problemów z jego obsługą (zasługą tego jest to, że oba systemy opierają się na formacie MARC 21).

Do niewątpliwych zalet Millennium zaliczylibyśmy:

- zintegrowaną kartotekę wzorcową, z której możemy pobierać hasła przedmiotowe (proces kopiowania, bez potrzeby wpisywania odręczniego, usprawnia i przyspiesza pracę). Możliwości takiej nie było w systemie MAK. W kartotece rekordy wzorcowe są oznaczone, co pozwala na szybkie znalezienie właściwych haseł oraz uniknięcie kopiowania niekiedy błędnych wyrażań. Cieszymy się, że Biblioteka Narodowa zrezygnowała z pomysłu, żeby rekordy wzorcowe tworzyły również współpracujące biblioteki. Niosłoby to wysokie ryzyko pojawienia się błędów;
- możliwość kopiowania wybranych fragmentów innych rekordów bibliograficznych lub treści z Internetu znacznie skraca czas opracowywania artykułów, gdyż pozwala na powielenie konkretnych sformułowań lub haseł wzorcowych bez konieczności ich ręcznego wpisywania w odpowiednie pola, jak to było w MAK-u;
- „formatkę”, stanowiącą bazę dla każdego rekordu. Pracownicy Biblioteki Narodowej opracowali osobne formatki dla wszystkich tytułów czasopism opracowywanych przez różne biblioteki współpracujące przy Wspólnej Bazie Prasy;
- dostępność i „widoczność” opracowanych artykułów od razu w bazie, bez konieczności przesyłania ich do Biblioteki Narodowej drogą mejlową;
- możliwość pracy w bazie o każdej porze. Nie musimy już kończyć pracy przed godziną 14.00, żeby zdążyć wysłać opisy mailem do Biblioteki Narodowej;
- możliwość poprawienia wybranego rekordu w dowolnym momencie, co znacznie usprawnia pracę, gdyż nie wymaga tym samym (jak było do tej

pory) zgłaszania pomyłki lub braku Bibliotece Narodowej. Błąd możemy poprawić sami nawet w opisach, które zrobiliśmy tydzień, miesiąc czy rok temu;

- „wylapywanie” błędów przez system – w przypadku wpisywania wskaźników pól, gdy zostanie popełniona pomyłka, zostają one podświetlone na czerwono. Dzięki funkcji autokorekty jesteśmy w stanie na bieżąco usuwać ewentualne błędy;
- Millennium dysponuje również szczególnie cenną, z naszego punktu widzenia, możliwością, jaką jest podgląd rekordów w innych bazach. Najczęściej korzystamy z podglądu katalogu Biblioteki Kongresu (Library of Congress). To ważne, ponieważ obecnie jest wymagane, aby tytuły książek podawać w oryginale;
- przydatną funkcją jest również możliwość obejrzenia rezultatów *Ostatniego wyszukiwania* i *Ostatnich rekordów*, a także wieńczącą pracę w systemie *Statystykę sesji*.

OKNO REKORDU BIBLIOGRAFICZNEGO

JEZYK	pol	DATA KAT	27-03-2014	UKRYJ	o
POMIŃ	0	JEDN OPISU	m	KRAJ	pl
LOK BIBLI	bzczp	TYP DOK	a		

MARC Leader #####naa a22##### i 4500

y 008 140327s2014 pl |000 0 pol
g 015 2014/03/27
y 040 TOR M|cTOR M
a 100 1 Molik, Przemysław.
t 245 1 0 Fiskus gra na zwłokę w sprawie zwrotów PIT /cPrzemysław Molik.
p 260 |c27 III 2014.
d 650 4 Podatek dochodowy od osób fizycznych|xprawo|zPolska
d 650 4 Postępowanie podatkowe|zPolska
d 650 4 Zwrot podatku|xprawo|zPolska
q 773 0 |iW:|tDziennik Gazeta Prawna. -|g2014, nr 60, s. B2
y 999 TOR M|bgbar

Zmiany wiążące się z przejściem z MAK-a do Millennium:

- konieczność podawania na początku każdego pola „etykiety pól grupowych” (nie mylić ze wskaźnikami pól w formacie MARC 21). Dobrze, że wszystkie pola 6XX mają tę samą etykietę „d”. Zapamiętanie etykiet jest łatwe w przypadku pola autorskiego 100 – „a”, pola tytułowego 245 – „t”, pola komentarza 520 – „k”. oraz pól serii 490 i 830 – „s”;
- dysponujemy 15. indeksami, używamy jednak tylko niewielkiej ich części, głównie: Tytuł, Autor, Słowo, Hasło Przedmiotowe, Nr Bib Nar. Brakuje

indeksu: Seria/Cykl. Cyklu trzeba szukać w indeksie tytułowym. Podobnie nie ma osobnego indeksu Recenzja;

- chcąc znaleźć odpowiednie hasło, wpisujemy je w polu wyszukiwania kartoteki. Wyniki ukazują się w oknie w ograniczonej jednak liczbie, nie ma możliwości „przewijania” ich dalej, jak było w MAK-u. Na przykład, wpisując hasło *Podatek*, wyszukiwanie obejmuje zakres tylko do hasła *Podatek a przedsiębiorstwa małe i średnie Polska*. Wpisujemy hasło *Podatek a przedsiębiorstwa małe i średnie Polska* i możemy przeglądać przykłady tylko do hasła *Podatek czasopisma Polska spis treści*. I tak dalej. Aby zobaczyć kolejne hasła, należy doprecyzować zapytanie, np. poprzez podanie właściwego określnika (*Polityka społeczna polityka Polska, Związki zawodowe zwalczanie Polska*). Jest to właściwie jedyny i największy mankament systemu Millennium;
- z dostępnego menu wykorzystujemy tylko „Tablice znaków obcych” (moduł Narzędzia). Niestety, nie działa opcja „Podgląd OPAC-a” (moduł Podgląd) ani „Podręcznik” (moduł Pomoc). Opcja „Pola MARC 21” (moduł Narzędzia) jest bardzo uboga i nie spełnia roli podręcznika.

OKNO KARTOTEKI HASEŁ

Wybierz pozycje · a21651061 · HASŁO PRZED wzorcowe (N/A)

Plik Idź

Sprawdź hasło

a21651061

MARC Leader 00000nz a2200133n 4500
 NR REK WZ p 2009055042
 HASŁO PRZED Zwrot podatku prawo Polska
 UWAGA r
 MARC 091105|||aznnnbabn |a ana |
 MARC a23548800
 MARC .a23548800

Indeks: d HASŁO PRZED Zwrot podatku prawo Polska

Wyszukaj Rozwiń wszystkie Wybierz

#	HASŁO PRZED	L. OPISÓW
51	zwyciezca film 2009	1
52	zwyciezcy za drutami	3
53	zwyciezeni ale nie pokonani polska dywizja na szwajcarskiej ziemi 1940 1945 b...	1
54	Zwycieska wojna Hitlera - wrzesien 1939	2
55	Zwyciestwo	2
56	"Zwyciestwo". Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna w Jasienicy -> zob. Rolnicza...	1
57	Zwyciezca (film : 2009)	1
58	Zwyciezcy za drutami	3
59	Zwyciezeni. ale nie pokonani : polska Dywizja na szwajcarskiej ziemi 1940-1945....	1
60	Zwyciezly kobiety (film) -> zob. Kermesse heroique (film)	1

Wprowadzeniu nowego systemu informatycznego towarzyszyły również liczne zmiany w opracowywaniu formalnym i rzeczowym, których celem było dostosowywanie opisów bibliograficznych do standardu MARC 21 i do zasad obo-

wiązujących w Słowniku Haseł Przedmiotowych Biblioteki Narodowej. Wśród tych usprawnień należy wymienić następujące nasze działania:

- w polach 100, 600 i 700 w przypadku rosyjskich, ukraińskich czy białoruskich nazwisk podajemy pełne otczestwa;
- wypełniamy nowe pole 260|c z datą dzienną numeru czasopisma;
- uzupełniamy nowe pole 510 przy artykułach recenzyjnych książek. Informuje ono, czy opis bibliograficzny książki znajduje się już w Przewodniku Bibliograficznym lub w bazie NUKAT,
- w polach 6XX w obrębie jednego numeru pól (np. 650) układamy hasła w kolejności alfabetycznej;
- w polach 600|t i 630 podajemy tytuły recenzowanych lub omawianych książek w oryginale (*Williams, Tennessee*|d(1911–1983).|t*Streetcar named Desire* – a nie: *Williams, Tennessee*|d(1911–1983).|t*Tramwaj zwany pożądaniem*);
- również tytuły recenzowanych lub omawianych filmów w polu 630 stosujemy w oryginale (np. *Noah*, a nie: *Noe*);
- w nowym polu 648 podajemy datę roczną (np. 2014) lub przedziały lat (np. 2007–2011), których dotyczy artykuł. Określnik chronologiczny w postaci konkretnej daty stosujemy tylko w przypadku katastrof i klęsk elementarnych, wyborów i kampanii wyborczych;
- nie wypełniamy już pól 653 i 720 z formą niekontrolowaną podwójnych nazwisk;
- w polu 700 nie używamy już określenia autorstwa „Rozm. przepr.”;
- wypełniamy pole 740 przy wszystkich rodzajach recenzji, w którym podajemy tytuł recenzowanego utworu;
- w polu 773 używamy pierwszego wskaźnika „0”, a w podpolu |i zwrotu „W:”.

Mimo początkowych obaw, praca w Millennium okazała się stosunkowo prosta do opanowania, a sam system – przyjazny, pod pewnymi względami łatwiejszy od MAK-a (patrz: wyżej), a co najważniejsze – znacznie usprawniający opracowywanie rekordów (możliwość kopiowania całych fragmentów, natychmiastowego poprawiania zauważonych błędów, dostępność w bazie opisów zaraz po ich opracowaniu).

Współpraca z Biblioteką Narodową przy tworzeniu „Bibliografii artykułów z gazet i tygodników polskich” jest dla pracowników Sekcji Informacji Regionalnej zajęciem dodatkowym. Przede wszystkim skupiamy się na obsłudze odwiedzających nas czytelników. Z przykrością stwierdzamy, że nie można oglądać Wspólnej Bazy Prasy w katalogu internetowym Biblioteki Narodowej, ponieważ w dalszym ciągu trzeba do tego wykorzystywać stronę z bazami MAK. Powoduje to wydłużenie procesu wyszukiwania i jest utrudnieniem dla osób korzystających z tego katalogu.

W systemie MAK pracowaliśmy długie lata i przez ten czas zdążyliśmy poznać wszystkie jego tajemnice. Z informacji przekazanych w ostatnim czasie przez Bibliotekę Narodową wynika, że system Millennium, w którym pracujemy

zaledwie od kilku miesięcy i z którym wciąż się „zaprzyjaźniamy”, stał się już przestarzały i w najbliższym czasie biblioteki opracowujące Wspólną Bazę Prasy czeka przejście na nowy program Sierra. Tym samym zabrakło nam czasu na poznanie pełnych możliwości Millennium.

Podsumowując, stwierdzamy, że jesteśmy bardzo zadowoleni z pracy w nowym systemie. Niewątpliwie największą zaletą Millennium, w porównaniu z systemem MAK, jest zintegrowana kartoteka haseł wzorcowych. Zintegrowana kartoteka niesłychanie usprawnia i porządkuje naszą pracę, a co ważniejsze znakomicie chroni przed popełnianiem błędów i gwarantuje poprawność stosowanych haseł formalnych i przedmiotowych.